

İNŞAAT SEKTÖRÜ ANALİZİ

“Ekonomik NATO”, “BRICS Kalkınma Bankası”
ve
Yeni Hegemonya Arayışlarına Doğru

Dünya - Türkiye - İnşaat Sektörü

60.yıl

Nisan
2013

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

Önümüzdeki dönemde en iyi ekonomiler değil gerekli ekonomik reformları yapanlar yükselecek.

Prof. Dr. Nouriel ROUBİNİ
New York Üniversitesi Öğretim Üyesi

ÖZETİN ÖZETİ

Küresel ekonomik aktivite zayıf ve kırılğan seyrini sürdürmektedir. Hükümetlerin mali sermayeyi kurtarmak için attıkları adımlar başta Avrupa'dakiler olmak üzere ülke ekonomilerini çöküşten kurtarmaya yetmemiş, 25 Şubat'ta İtalya'da yapılan genel seçimler ve ardından piyasalarda meydana gelen dalgalanma bu durumun siyasi ve ekonomik bedelleri olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

IMF'nin "Dünya Ekonomik Görünümü" (WEO) Raporunun Nisan revizyonunda küresel ekonominin düşük tempolu olarak toparlanmaya devam edeceği, 2013 büyümesinin %3.3, 2014 büyümesinin ise %4 olacağı beklentisi yer almıştır. Geçmişten gelen tehlikeler devam ettiğinden ve ufukta yeni riskler görüldüğünden politika belirleyicilerin çabalarını gevşetemeyeceklerinin altı çizilmiştir.

ABD Merkez Bankası (FED) ve AB Merkez Bankası (ECB) başta olmak üzere merkez bankaları tarafından uygulanan parasal genişleme politikalarının talep artışı, yatırımlarda canlanma, sanayide büyüme ve işsizlikte azalma boyutlarıyla beklentileri karşılayamadığı, daha çok piyasaları ayakta tutmaya ve sorunu ertelemeye yaradığı görülmüştür. Son dönemde bu politikaların mali piyasalarda spekülasyona yol açtığı ve yeni bir balon tehlikesini beraberinde getirdiği şeklindeki eleştiriler çoğalmıştır.

Avrupa bölgesi için açıklanan son veriler ekonomide küçülmenin ve işsizlikteki artışın devam ettiğini göstermiştir.

İtalya'daki genel seçimlerin sonuçları ve "5 Yıldız Hareketi" seçmenlerin kemer sıkma politikalarını reddettiklerini göstermiş, belirsizlikten hoşlanmayan finansal piyasaları sarsmış ve Avro'nun düşüşe geçmesine neden olmuştur. Morgan Stanley seçim sonrasında yatırımcılarına bir süre Avro'dan uzak durmalarını önermiş, Moody's ise İtalya'nın notunun düşebileceği uyarısında bulunmuştur. Birliğin büyük ekonomilerinden olan İtalya'da ortaya çıkan bu tablonun bulaşıcı etkilerinin Avrupa'ya ve dünya ekonomisine yayılması olasılığından kaygı duyulmaktadır.

ABD'de 2011 yılından bu yana yaşanan ve iç siyasetten kaynaklanan mali kavga otomatik mali kesintilerin 1 Mart 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesiyle şimdilik noktalanmış görünse de 10 yıl devam edecek ve toplam tutarı 1.2 trilyon ABD Dolarına ulaşan mali kesintilerin büyümenin gerilemesi, işsizliğin artması ve sosyal harcama programlarının iptal edilmesi boyutlarıyla yeni sorunlara yol açması kaçınılmaz görünmektedir.

Çin'in, beklenmedik bir hızla, 2012 sonunda dış ticaret hacminde ABD'yi geride bırakması dünyada geniş yankı bulmuştur. ABD Başkanı Obama'nın Şubat ayı ortalarında ABD ile AB arasında serbest ticaret anlaşması için görüşmelere başlayacaklarını açıklaması Çin'in yükselişini dengeleme girişimi olarak yorumlanmıştır. "Ekonomik NATO" olarak adlandırılan söz konusu serbest ticaret anlaşmasının AB ile ABD arasındaki ticaret hacmini iki katına çıkaracağı bundan gelişmekte olan ülkelerin ve en çok da Çin'in zarar göreceği değerlendirilmeleri yapılmıştır.

Şubat ayında Moskova'da gerçekleştirilen G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları toplantısının en önemli gündem maddesini kur savaşları oluşturmuştur. Üye ülkelere "döviz kurunu rekabetçi amaçlar için kullanmamaları" çağrısında bulunulmuş, Aralık 2012'den bu yana parasını %20'yi

aşkın oranda “devalüe” etmiş olan Japonya adı geçirilmeden de olsa sert eleştirilere hedef olmuş, döviz kuru oranlarıyla oynamanın küresel çapta bir savaşa neden olacağına altı çizilmiştir. Kur savaşlarının başlaması ve ülkelerin kendi ekonomilerini korumak için misilleme yapmaları halinde, devalüasyonların ve korumacılığın, dünyayı 1930'lu yılların çıkmazına sürükleyeceği ve ticaret savaşlarını da gündeme getireceği ifade edilmiştir. G20 Zirvesi sonuçları arasında sürdürülebilir parasal genişlemeye devam edilmesi ve ülkelerin kendi ekonomileri için aldıkları parasal genişleme önleminin özellikle gelişmekte olan ülkelerde yarattığı “serpentinin” olumsuz etkilerinin en aza indirilmesine özen gösterilmesi çağrısı da yer almıştır.

Brezilya, Rusya, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) ve Hindistan'ın oluşturduğu BRICS ülkeleri 26-27 Mart'ta GAC'nin Durban kentinde "Unlocking Africa's Potential: BRICS and Africa Cooperation on Infrastructure," konulu bir zirve gerçekleştirmişlerdir. Afrikalı liderlerin de katıldıkları bu zirvede alınan en önemli karar BRICS ülkeleri arasındaki işbirliğinin derinleştirilmesi ve diğer ülkelerdeki kalkınma ve altyapı projelerinin finanse edilmesi amacıyla ortak bir kalkınma bankası kurulması için girişimlerin başlatılması olmuştur.

2013 yılında Afrika'da ortalama %5 veya üzerinde büyüme beklenmekte, büyüme sürecinin kesintiye uğramaması için siyasi ve sosyal gerilimlerle başa çıkılabilmesi ve doğrudan yabancı yatırımlar için gerekli kurumsal altyapının oluşturulması gerekmektedir.

Ortadoğu'da siyaset ısınmaya devam etmektedir. ABD'nin bölgedeki etkinliğinin azalmasından doğan boşluğun nasıl doldurulacağı belirsizliğini korurken yeni ve çok boyutlu bir kriz olasılığında söz edenler çoğalmaktadır.

Türkiye ekonomisinin 2012 yılındaki büyüme oranının hedef ve beklentilerin önemli ölçüde gerisinde kalarak %2.2 olarak gerçekleşmesi “acı fren”, “sert iniş”, “başarı”, “dengelenme yılı” gibi farklılaşan yorumları beraberinde getirmiştir. Yılın son çeyreğindeki büyümesi %1.5 olan inşaat sektöründe yaşanan durgunluk ise devam etmektedir. İnşaat sektörünün 2012'deki büyümesi %0.6 olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılında Yapı Ruhsatı verilen yapıların yüzölçümü %22.3 artmış, Yapı Kullanma İzin Belgesi verilen yapıların yüzölçümü ise %2.9 azalmıştır. Türkiye'de konut ihtiyacının büyüklüğüne ve sürekli artmasına karşın, konut talebinin bir süredir arzdan daha düşük bir hızla artmış olması konut stokunun büyümesine ve potansiyel bir sorun kaynağı olarak inşaat sektörünün gündemindeki ağırlığını devam ettirmesine neden olmaktadır.

Ekonomide 2013 yılında öngörülen %4'lük büyüme hedefine hangi dinamiklerle ve ne tür dengeler gözetilerek ulaşılacağı konusunda tahminde bulunmak henüz mümkün olamamaktadır. 2014'ün seçim yılı olması belirsizliği artırmakta ve mali disiplinin sektöre uğraması riskini barındırmaktadır.

DÜNYA: 2012'ye kıyasla iyi, ancak hala zayıf ve kırılgan...

Yılın ilk çeyreği geride kalırken, küresel krizin ardından geçen süreye karşın ***küresel ekonomik aktivite zayıf ve kırılgan seyrini devam ettirmektedir.*** Küresel büyümeye gelişmiş ülke ekonomilerinden çok gelişmekte olan ülkeler öncülük etmekte, gelişmiş ekonomilerde kamu maliyesine ilişkin sorunlar makroekonomik gidişatın arzu edilenden oldukça uzak bir görünüm sergilemesine yol açmaktadır.

Gelişmiş ülkelerin merkez bankaları tarafından sürdürülen genişletici yöndeki para politikası uygulamalarının talep artışı, yatırımlarda canlanma, sanayide büyüme ve işsizlikte azalma boyutlarıyla

beklentileri tam olarak karşılayamadığı, daha çok piyasaları ayakta tutmaya ve sorunu ertelemeye yaradığı görülmektedir. Küresel likidite bolluğunun mali piyasalarda spekülasyona yol açtığı ve yeni bir balon tehlikesini beraberinde getirdiği şeklindeki kaygılar çoğalmaktadır. Bazı analizlere göre risk faktörleri artmakta, göstergeler 2000 ve 2008 kriz öncesi dönemlerini anımsatan bir biçimde **kırmızı alarm sinyalleri** vermektedir (*Markit Financial Information Services ve Market Watch*).

Öte yandan, likidite bolluğunun etkisiyle **global risk iştahında son dönemde kaydedilen iyileşme**, ayrıca gelişmiş ekonomilerde mevcut sorunların çözümüne yönelik tedbirlerin hız kazanması paralelinde küresel ekonomik aktivitenin 2013 yılında geçen yıla oranla nispeten olumlu bir seyir izleyeceği değerlendirilmektedir.

IMF'nin "Dünya Ekonomik Görünümü" (WEO-World Economic Outlook) raporunun Nisan Revizyonunda küresel ekonominin 2013 yılı büyüme beklentisi %3.3, 2014 büyümesi ise %4 olarak aşağı yönde revize edilmiştir. Söz konusu raporda ayrıca 2013'de gelişmiş ekonomilerin ortalama %1.2, gelişmekte olanların %5.3, Türkiye'nin ise %3.4 oranında büyüyecekleri tahmini yer almıştır.

Raporda 2013-2014 döneminde gelişmiş ekonomiler arasındaki farklılıkların azalacağı, politika belirleyicilerin vaatlerini yerine getirecekleri varsayımına dayalı olarak reel aktivite üzerindeki frenlerin gevşetilmesine devam edileceği ve gelişmiş ekonomilerdeki büyümenin 2013'ün ikinci yarısından itibaren güçleneceği tahmininde bulunulmuştur.

Rapora göre yükselen pazar ve gelişmekte olan ekonomilerdeki büyüme güçlü kalmaya devam edecek, yükselen Avrupa'daki toparlanma ise Avrupa'daki gelişmiş ekonomilerden kaynaklanan talep arttıkça hız kazanacaktır. Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki bazı ekonomiler ise çetin iç geçiş süreçleriyle mücadele etmeye devam etmektedirler.

Genişlemeci para politikalarının etkisiyle artmakta olan **global risk iştahı**; ayrıca Japonya'da uygulanmakta olan ekonomi politikası, döviz kurlarında sert hareketlerin yaşanmasına neden olmaktadır. Bu durum, ülkelerin uluslararası ticarete rekabet güçlerini artırmak amacıyla para birimlerinin değerine doğrudan müdahale etmeleri olarak tanımlanan "**kur savaşları**"nı yeniden alevlendirmiştir.

Kur savaşları Şubat ayında Moskova'da düzenlenen G20 maliye bakanları ve merkez başkanları toplantısının da ana gündem maddelerinden biri olmuştur. Toplantıda, bazı ülkelerin ihracat yoluyla büyümeyi hızlandırmak için döviz kurlarını zayıflatmaya çalışmalarından duyulan endişe dile getirilmiştir. Zirvenin ardından yayınlanan ortak bildiriye, G20 ülkelerinin serbest piyasa tarafından belirlenen kur sistemine bağlılıklarının altı çizilmiş, tüm ülkelerin rekabetçi devalüasyondan kaçınmaları gerektiği ifade edilmiştir.

Küresel ekonomide büyük problemlere yol açacak majör bir risk faktörünün görünmediği, gelişmiş ekonomilerde faizlerin tarihi düşük seviyelerde seyrettiği, küresel likidite bolluğu ile parasal gevşeme programlarının ise artarak sürdüğü mevcut ortamda, doğrudan ya da dolaylı olarak birçok ülkenin dahil olduğu kur savaşlarına ek olarak, **ticaret savaşları** da gündemdeki yerini almıştır.

Bir süredir kulislere konuşulan **AB-ABD Serbest Ticaret Bölgesi** kurulması yönündeki tasarının düşmesine basılmış, ABD Başkanı Obama "Birliğin Durumu" konuşmasında AB ile **Transatlantik Serbest Ticaret Bölgesi** kurulması çağrısında bulunmuş, ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, son Almanya seyahatinde bu taleplerini Başbakan Merkel ile görüşmüştür.

Söz konusu ticaret ittifakının Çin'in yükselişine karşı geliştirilmiş bir plan olduğu yorumları yaygındır. ABD ekonomisi toparlanma sinyalleri vermeye başlamış olsa da dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan **Çin ile rekabet**, ancak AB ile ekonomik ittifak kurulması yoluyla sağlanabilecek gibi görünmektedir. Öyle ki, Çin'in 2012 yılına ilişkin açıklanan dış ticaret rakamlarının ABD'yi geride bıraktığı bilgisi Çin hükümetinin bilinen tutumuyla Batı dünyasını teskin edici açıklamalarda bulunmuş olmasına karşın Batılı ülkelerin korkularını pekiştirmiştir. Çin Ticaret Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, ihracatta kaydedilen yüzde 25'lik, ithalatta ise yüzde 29'luk artışın, "Çin Bahar Bayramı"na atfedilmiş olmasına karşın, gerçekleşen artış oranları ve Çin parası Renminbi'nin ABD Dolarına karşı istikrarlı güçlenişi, Batı dünyasını stratejik güç birliklerine doğru harekete geçirmeyi sürdürmektedir.

Obama yukarıda belirtilen konuşmasında, AB-ABD Transatlantik ortaklığına ek olarak bir de **Transpasifik Ortaklığı**'ni gündeme getirmiştir. ABD ile birlikte Kanada, Şili, Peru, Meksika, Singapur, Vietnam ve Malezya'yı kapsayacak bu serbest bölgenin de, Asya'da Çin'le rekabete destek olacağı değerlendirilmektedir.

"Ekonomik NATO"dan en kazançlı çıkacak ülkelerden birinin, son 20 yıl içinde ABD'ye ihracatı sürekli artmakta olan Almanya olacağı düşünülmektedir. Gümrük vergilerinin kaldırılması ile her türlü mal ve hizmet alışverişinin kolaylaştırılmasını sağlayacak **Serbest Ticaret Anlaşması (STA) sürecinin Türkiye'ye olası etkileri** konusunda ise farklı yorumlar mevcuttur.

AB ile Gümrük Birliği anlaşması bulunan Türkiye'nin ABD ile ticaretinin olumsuz etkilenmemesi için yürütülen diplomatik girişimlerin ardından, ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, Türkiye'nin de bu ortaklıkta yer alması sözü vermiştir. Diğer yandan, Almanya Federal Ekonomi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ülkenin en büyük araştırma kuruluşlarından Ifo Institut'a hazırlattığı rapora göre söz konusu STA, Türkiye'nin gayfisafi yurtiçi hasılasında (GSYH) %2.5'lik kayba neden olabilecektir.

Türkiye'nin en önemli ticaret partneri konumunda bulunan AB'nin imzaladığı STA'lar Türkiye'yi tek taraflı bağladığı için söz konusu anlaşma Türkiye'nin ekonomik çıkarlarını yakından ilgilendirmektedir. Konuyla ilgili Başbakan Yardımcısı Ali Babacan da "Türkiye açısından kötü bir tablo ortaya çıkabileceğini" açıklamıştır. Bu bağlamda Türkiye için olası risk ve fırsatların ihtiyatlı değerlendirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Bölgesel ticari ve ekonomik işbirlikleri bağlamında yaşanan ikinci önemli gelişme 26-27 Mart'ta "BRICS Liderleri ve Afrika Forumu" ile birlikte Güney Afrika'nın Durban kentinde gerçekleştirilen BRICS zirvesi olmuştur. Dünyanın toplam GSYH'sinin %20'sini üreten BRICS ülkelerinin bu Zirvede IMF ve Dünya Bankasına alternatif oluşturmak üzere kendi kalkınma bankalarını kurma kararını almış olmaları gelişen piyasa ülkelerini daha da kalkındırarak, siyasi bir gruplaşmanın ötesine taşımakta önemli bir adım ve bir sınav olarak değerlendirilmiştir. Aynı zamanda bu ülkelerde korumacılık politikalarının yükselmekte olduğuna ilişkin kaygıları da gündeme getirmiştir. Yükselen ekonomilerdeki korumacılık eğilimlerinin özellikle 2008 finans krizinin ardından ve bu ülkelerin kendi ekonomilerini sorumlusu olmadıkları küresel krizin yaratacağı şoklardan korumak amacıyla gündeme geldiğini de belirtmekte yarar vardır. Fransız ihracat kredi kuruluşu Coface'nin analizine göre korumacılığın en çok olduğu ülkelerin başında Arjantin, Rusya ve Hindistan gelirken en az olduğu ülkeler Meksika, Güney Afrika ve Türkiye olarak değerlendirilmektedir.

Yeri gelmişken Afrika'nın Çin için taşıdığı öneme ve Çin-Afrika ticaretinin son on yıllık dönemde kaydettiği hızlı gelişmeye de değinmekte yarar vardır. Afrika, Çin için kaynak tedariki, ihracat, yatırım alanı, hatta nüfus transferi boyutlarıyla büyük bir önem taşımaktadır. Geçtiğimiz 10 yılda Çin-Afrika arasındaki ticaretin hacmi yılda 10 milyar ABD Dolarından 200 milyar ABD Dolarına yükselmiştir (*Dünya Gazetesi*, 28 Mart 2013).

Yukarıda özetlenen tabloda, ABD'nin hegemonya alanını Doğuya doğru genişletme çabalarına karşın Çin'in de Rusya ve Afrika ile işbirliğine artan bir önem verdiği ve kendi hegemonya alanını batıya doğru genişletmek gayreti içerisinde olduğu değerlendirilmektedir.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) dünya ticaretinde 2013 için % 4.5 olarak açıklamış olduğu büyüme tahminini 10 Nisan'da % 3.3'e düşürmüş, WTO Genel Direktörü Pascal Lamy rakamların endişe verici olduğunu belirtmiştir. WTO küresel ticaretteki büyümeyi köstekleyecek etkenler arasında: Avrupa'daki krize, Japonya'daki nükleer felaketin ardından gelen ekonomik sorunlara, Ortadoğu'daki siyasi kaosa, işsizliğe ve korumacı kurallara işaret etmiştir.

Nisan ayının ikinci yarısına girerken IMF'nin ABD'nin büyüme tahminini düşürmeye hazırlanması, Çin'in beklentilerin biraz gerisinde kalan birinci çeyrek büyümesi, yatırımcı George Soros'un Almanya'da Eylül'de resesyon olacağı açıklaması, altın fiyatlarındaki keskin düşüş ve ardından petrol fiyatlarının inişe geçmesi piyasaları dalgalandırmıştır.

ABD: Toparlanma sinyalleri var.

ABD'de **mali uçurum sorunu** kısa vadede aşılmış görünmekle beraber, kamu harcamalarında yapılması planlanan kesintilerle ilgili süreç devam etmektedir. Bütçede yapılacak **otomatik harcama kesintilerinin** engellenmesine yönelik görüşmeler netice vermemiş ve kesintiler 1 Mart itibarıyla devreye girmiştir.

16 trilyon ABD Dolarını aşan kamu borcunun azaltılması amacıyla harcamalarda kademeli olarak kesinti öngören yasaya göre, savunma harcamalarında %8-10, yerel yönetim harcamalarında %5-6 civarında kesintiye gidilecek ve toplam 85 milyar ABD Doları tasarruf sağlanması hedeflenecektir.

Nihai hedefin ABD'de borcun milli gelire oranının %73 düzeyine indirilmesi olmasına karşın bu hedefe nasıl varılacağı konusunda Demokratlarla Cumhuriyetçiler arasında derin görüş farklılıkları bulunmakta, anlaşmazlık da buradan kaynaklanmaktadır.

IMF'ye göre söz konusu kesintiler sadece ABD ekonomisini değil, krizden sonra toparlanma sürecindeki küresel ekonominin seyrini de etkileyebilecektir. Öyle ki, gerçekleşecek kesintiler ABD'nin büyüme rakamını 0.5 puan aşağı çekmekle kalmayacak yaklaşık 750 bin kişinin işini kaybetmesine de neden olabilecektir.

Bu tartışmaların dışında ABD'de yılın ilk çeyreğinde açıklanan veriler ise ekonomik aktivitenin yükselen ivmesini koruduğunu göstermiştir. ABD Şubat ayı **istihdam verileri**, beklentilerin oldukça üzerine çıkarak ekonomik toparlanmaya ilişkin güçlü bir sinyal vermiş, son açıklanan istihdam rakamlarıyla birlikte, ABD'de işsizlik oranının bir önceki ay bulunduğu %7.9 seviyesinden %7.7'ye gerilediği gözlenmiştir. ABD'den konut sektörüne ilişkin olarak da olumlu veriler gelmektedir. Ocak ayında açıklanan **yeni konut satışları verisi**, beklentileri %15.6 oranında aşarak 437 bin adet ile son 4.5 yılın tavan satış adedine yükselmiştir.

AVRUPA: Zayıf seyrini sürdürüyor ve Fransa en büyük sorununa dönüşüyor..

Avro Bölgesi'nde açıklanmakta olan veriler ekonomik aktivitedeki zayıf seyrin ve yüksek oranlı işsizliğin sürdüğüne işaret etmektedir.

IMF'nin "Dünya Ekonomik Görünümü" raporunun Nisan Ayı revizyonunda Avro Bölgesinde reel GSYH'nın (2014 yılında yeniden büyümeye geçmeden önce), bu yıl %¼ oranında gerileyeceği öngörülmüştür.

Rapora göre, kredi kanalları kesintiye uğramıştır: Ancak bankaların düşük seviyedeki karlılık ve kısıtlı sermaye nedeniyle topallamakta olmaları nedeniyle iyileşen finansman koşulları firmalara ve hane halklarına henüz yansımamıştır. Avro bölgesinde büyümeyi frenleyen diğer etkenler arasında devam eden mali uyarlamalar, rekabet gücü sorunları ve bilanço zafiyetleri yer almaktadır.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Mario Draghi'nin Nisan ayı başında yaptığı basın toplantısında verdiği mesajlar: İyileşen piyasa güveninin yavaş yavaş ekonomiye de yansıtacağı, ekonomideki toparlanmanın yılın ikinci yarısında başlayacağı, Bankanın para politikasının gerektiği sürece genişlemeci kalacağı, enflasyonun gerilediği ve kontrol altında olduğu, büyümeye yönelik risklerin aşağı yönlü olduğu, faizin değiştirilmemesi kararının görüş birliği ile alındığı, bankacılık sisteminde sermaye eksikliğinin yerinin doldurulamayacağı ve ECB'nin hükümetlerin atamadıkları adımları telafi edemeyeceği yer almıştır.

“Markit Financial Information Services”in baş Ekonomisti Chris Williamson'a göre, büyüme rakamlarındaki azalmanın ötesinde bölge ekonomisiyle ilgili asıl tehlike sinyali, bölgenin lokomotif ekonomilerinden Almanya ile Fransa'nın ekonomik aktivite verileri arasındaki uçurumun 15 yıldır hiç olmadığı kadar derinleşmiş olmasıdır. Fransa dışında İtalya ve İspanya'ya ilişkin büyüme verileri de alarm vermekte, Almanya'nın Avro Bölgesi'nin motoru olma özelliği ile bölge ekonomisindeki olumsuz gidişatı hangi noktaya kadar dengeleyebileceği konusundaki kaygıları güçlendirmektedir. “Markit” in 4 Nisan tarihli basın bülteninde Almanya ekonomisinin durgunluğa yakın olduğuna işaret edilmiştir.

Avro Alanı'nın en büyük üçüncü ekonomisine sahip olan ve yüksek kamu borçlarıyla uğraşan **İtalya'da gerçekleştirilen seçimler** oyların dört parti arasında dağılmasıyla sonuçlanmış; bu durum belirsizliği artırdığından ve uygulanmakta olan istikrar politikalarının uygulama şansının kalmadığına işaret ettiği için ekonomi çevrelerini kaygılandırmıştır.

Piyasalarda oluşan sert satış dalgasının ardından hangi adımların atılacağı takip edilirken, kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, İtalya genel seçimlerinden doğan kaos ortamının ülkenin kredi notu ve diğer zayıf Avro Bölgesi ekonomileri için negatif etkileri olacağını açıklamıştır.

Eurostat tarafından Mart ayı başında **Avro Bölgesi istihdam raporu** yayınlanmış; her ne kadar bölge ekonomilerinin kademeli biçimde toparlanmakta oldukları sürekli olarak ifade ediliyor olsa da, işsizlik oranı artışını sürdürmüştür. Buna göre, 17 ülkeli Avro bölgesinde **işsizlik oranı** Ocak 2013 ayında %11.9 düzeyine çıkarken, 27 ülkeli Avrupa Birliği'nin işsizlik oranı da yükselmiş ve %10.8 olmuştur. Bu rakamlar geçmişe göre rekor düzeyde işsizlik anlamına gelmektedir. Eurostat tahminlerine göre Avro bölgesinde işsiz insan sayısı 19 milyona yükselmiştir. Avrupa Birliği genelinde ise işsiz sayısı 26 milyon kişinin üstüne çıkmıştır. Yüksek oranlı işsizlik yaşanan ülkeler arasında Yunanistan %27, İspanya %26.2 ve Portekiz %17.6 ile başta gelmektedir. Avrupa'da ikinci büyük ekonomi olan Fransa'nın işsizlik oranı % 10.6, İngiltere'ninki ise %7.7 olmuştur.

ÇİN: Dış ticarete ABD'nin önüne geçti...

Dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olan Çin'in büyümesi 2013 yılının ilk çeyreğinde %8.0 olan beklentinin ve %7.9 olan bir önceki çeyrek performansının gerisinde kalarak %7.7 olarak gerçekleşmiştir. Bu gerilemede fabrika siparişlerindeki kazançların zayıflamasının etkili olduğu değerlendirilmeleri yapılmıştır. Sanayi üretimi Mart ayında tahminlerin altında kazanç sağlarken, perakende satışlar beklenti dahilinde gerçekleşmiştir. Çin ekonomisinin büyüme performansı küresel ekonomik toparlanmaya yönelik endişeleri biraz azaltsa da Batılı ülkelerde rekabet koşullarına ilişkin kaygı yaratmaya devam etmektedir.

Çin'in dış ticaret hacminin beklenmedik bir hızla 2012 yılı sonunda 3.87 trilyon ABD Dolarına ulaşması, buna karşın ABD'nin 3.83 trilyon ABD Dolarında kalması dünyada geniş biçimde yankılanmıştır. Bu süreçte, **Çin 2013 için büyüme hedefini %7.5** olarak belirlemiş, 2012'de %4.0 olan enflasyon hedefini ise %3.5'e çekmiştir.

8 Nisan 2013'de Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Çin'in yerel para cinsinden kredi notunu "AA-"den "A+"ya indirmiş, görünümü ise "durağan" olarak belirlemiştir. Fitch, karara gerekçe olarak, hızlı kredi büyümesinden kaynaklanan finansal riskleri ve gölge bankacılık faaliyetlerindeki artışı göstermiş, Çin'de kredilerin 2009'dan bu yana GSYH'dan ciddi şekilde daha hızlı arttığına dikkat çekmiştir. Fitch, Çin'in yabancı para cinsinden notunu ise A+ olarak teyit etmiş, bunun Çin'in yabancı para cinsinden bilançosunun gücünü yansıttığını, bu gücün 3.39 trilyon ABD Dolarına yaklaşan döviz rezervleri ile desteklendiğini belirtmiştir.

Önümüzdeki dönemde, yeni hükümet ile birlikte Çin'in ekonomik modelinde revizyona gidileceği, ülke ekonomisinin ihracat ve yatırıma olan bağımlılığından bir miktar uzaklaşıp iç tüketimin artırılmasına bağlı büyümenin hedefleneceği öngörülmektedir. Bu doğrultuda, Çin'in büyüme hedefinin çift haneli rakamlar yerine daha ılımlı ve istikrarlı bir büyüme tarafında olacağı değerlendirilmektedir.

JAPONYA: İki yılda 1.5 trilyon ABD Doları karşılığı Yen'i küresel likiditeye katacak...

Japonya'da revize edilen 2012 4. çeyrek GSYH büyüme oranı dünyanın en büyük üçüncü ekonomisinin son 10 yılda yaşadığı üçüncü resesyondan beklenenden daha erken çıktığını göstermiştir. Buna göre, yıllık büyüme oranı %0.4'lük daralma yerine %0.2'lik büyüme olarak revize edilmiştir. Yapılan revizyonda özel sektörün sermaye harcamalarındaki düşüşün tahmin edilenden daha düşük olması ve özel tüketim harcamalarının da bir miktar yüksek gerçekleşmesinden kaynaklandığı açıklanmıştır.

Japonya hükümeti ülkede süregelen deflasyonun önüne geçmek ve ekonomiyi yeniden canlandırmak amacıyla yeni bir **mali teşvik programı** açıklamış, Japonya Merkez Bankası da varlık alım programını genişleteceğini duyurmuştur.

Başbakan Shinzo Abe'nin göreve geldiği Aralık ayından bu yana, Yen'in değerini %20'yi aşkın oranda devalüe etmiş olan Japonya, uluslararası arenada gösterilen tepkilere karşılık **stratejik devalüasyon iddialarını** yalanlamıştır. Japon Merkez Bankası BOJ, yaptığı açıklamada, Japonya'nın geçmişte olduğu gibi bundan sonra da **fiyat istikrarı yoluyla sağlam bir ekonomiye ulaşma hedefi** gözeteyeceğini ve para politikası konusunda G20 ülkeleri ile aynı doğrultuda hareket ettiklerini belirtmiştir. Bu açıklamaya karşın, 15 yıldır devam eden deflasyonu sonlandırmak adına atmakta olduğu gevşek para politikası adımlarına 04 Nisan'da oldukça agresif bir parasal genişleme planını eklemiş, iki yılda 1.5 trilyon ABD Doları karşılığı Yen'i küresel likiditeye katacağını açıklamıştır. Ayrıca piyasadan satın alacağı tahvillerin vadesini de yukarı çekmiştir. Sonuçları merakla beklenen bu adım "Kur Savaşı" olarak tanımlanan sürece Japonların sert bir giriş daha yaptıkları ve savaşın giderek kızıştığı anlamına da gelmektedir.

2013'ün ilk göstergeleri Japonya ekonomisinin yılın birinci çeyreğindeki büyümesinin en az %0.5 olabileceğine işaret etmektedir. Mart ayındaki rakamlar Japonya'nın hizmet sektörünün son beş yıllık dönemdeki en yüksek büyüme oranına ulaştığını, iç talebin ve istihdamın güçlendiğini göstermiştir (*Markit News Release, 3 Nisan 2013*).

IMF'ye göre: Japonya'da 2013 reel GSYH büyümesini %0.5 artırmak üzere ekonomik aktivitenin canlanmasını sağlayacak yeni mali ve parasal uyarıcılar beklenmektedir.

AFRİKA: Arap Baharının Afrika'ya özgü olanı ile mi yol alacak ?

2013'de Afrika'da ortalama olarak %5 veya üzerinde büyüme beklenmektedir. Doğal kaynakların hızla değerlendirilmesi, orta sınıfın artmakta olan talebi, altyapı yatırımlarına yapılan harcamalardaki artış, doğrudan yabancı yatırımların çoğalması ve ülkede yerleşik yabancıların büyük meblağlara ulaşan para transferleri sayesinde güçlü büyüme eğiliminin 2013 sonrasında da devam edeceği değerlendirilmektedir.

2013 yılı ve sonrasında Afrika'nın karşısındaki riskler ile güçlükler kısaca: Kenya ve Zimbabve'deki seçimler ile Nijerya, Güney Afrika, Gana, Senegal, Güney Sudan, Uganda, Mısır ve Tunus başta olmak üzere gelir dağılımı uçurumları ve artan işsizlik nedeniyle yaşanabilecek istikrarsızlıklar, Batı ve Orta Afrika'dakiler başta olmak üzere bazı ülkelerin içinde ve arasında yaşanabilecek siyasi gerilimler, kalkınmanın gerektirdiği reformların gecikmesi, yatırımcı batılı ülkeler ile ev sahibi Afrika ülkeleri arasında yönetsel reformlar konusunda yaşanan anlaşmazlıklar, nüfusun %70'ini, işsizler ordusunun ise %60'ını oluşturan gençlerin (2011'de Kuzey Afrika'da görüldüğü gibi) neden olabileceği sosyal ayaklanma ve çalkantılar olarak özetlenebilir (*Africa's Challenges for 2013, Think Africa Press, 16 Ocak 2013*).

Afrika'ya biraz daha yakından bakıldığında, üzerinde 875 milyon insanın yaşadığı bu kıtada nüfusun sadece %3.5'inin 65 yaş ve üzerindeki kişilerden oluştuğu, ortalama yaşam süresinin ise 54.2 yıl olduğu görülmektedir. Birleşmiş Milletler tarafından yapılan tahminlere göre Afrika nüfusu 21. yüzyılın ortalarında 1.96 milyarı, yüzyılın sonuna gelindiğinde ise 3.36 milyarı bulacaktır. Bu tahminlerin gerçekleşmesi Afrika kıtasının dünya nüfusu içerisindeki 1950'de sadece %7 kadar olan payının 2050'de %21'e ulaşması anlamına gelmektedir. Buna karşın Avrupa'nın dünya nüfusu içerisindeki 1950'de %22 olan payı 2050'ye geldiğinde %8'e gerilemiş olacaktır.

Afrika kıtasındaki kişi başına gelir düzeyi Avrupa'nın sanayileşme öncesindeki durumuna benzemekte, ekonomik gelişmenin sürdürülebilmesi için kurumsal değişikliklere ihtiyaç bulunmakta, büyüme süreçlerinin tersine dönmesi olasılığı Afrika'nın gelecekteki refahı için en büyük tehdidi oluşturmaktadır, hızlı nüfus artışı ise istihdam yaratılmasını zorunlu kılmaktadır. Aksi halde kıtada Doğu Asya Mucizesi yerine, Arap Baharının Afrika'ya özgü bir türünün yaşanabileceğinden kaygı duyulmaktadır.

2008'de Sahra Altı Afrika'da Kişi Başına Gelir Düzeyleri (1990 Uluslararası ABD Doları)

750 ABD Doları ve Altı	750-1500 ABD Doları Arası	1500-2000 ABD Doları Arası	2000 ABD Dolarından Fazla
Burundi Orta Afrika Cumhuriyeti Çad Gine Gine-Bizu Malavi Nijer Sierra Leone Tanzanya Togo Kongo	Benin Burkina Faso Kamerun Fildişi Sahili Çibuti Eritre Etiyopya Gambiya Kenya Liberya Mali Moritanya Ruanda Senegal Somali Uganda Zambiya Zimbabve	Angola Gana Lesoto Nijerya Sudan	Botsvana Kongo-Brazzaville Ekvator Ginesi Gabon Mozambik Namibya Güney Afrika Svaziland

Kaynak: Maddison Data on Population & GDP (2010)

TÜRKİYE: Büyüme yüzde 2.2 mi? Yoksa binde 8 mi?

Türkiye ekonomisinin 2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla %9.2 ve %8.8 olarak gerçekleşen büyüme performansı 2012 yılında sert bir düşüşle %2.2'ye gerilemiştir. Yılın dördüncü çeyreğinde %1.4 olarak gerçekleşen büyüme oranı son 13 çeyrekte kaydedilen en düşük oran olmuştur.

2011'de Çin'den sonra dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi konumuna yükselen Türkiye 2012'de dünyada ekonomisi en hızlı yavaşlayan 5. ülke olmuştur. 2012'de %0.6 oranında küçülmüş olan Avro Bölgesine bakıldığında, bölgedeki 17 ülkeden onunda sıfır veya negatif büyüme yaşadığı Türkiye'den daha yüksek oranda büyümüş olan tek ülkenin Estonya (%3.2) olduğu görülmektedir.

Türkiye'nin 2011'deki büyümesinin motoru iç tüketim ile ithalata dayalı ihracat olmuş, 2012'de ise hem iç tüketim hem de ithalat frenlenmiştir. Bu iki nedenle 2012 yılı büyümesi hedeflerin de beklentilerin de gerisinde kalmıştır. Bu süreçte tek teselli cari açığın GSYH'ya oranının %10'dan %6'ya gerilemesi olmuştur. Ekonomi yönetiminin konuya ilişkin değerlendirmelerinde ise farklılıklar gözlenmektedir. Ekonomi Bakanının "Bu biraz acı fren oldu" şeklindeki açıklamasına karşın Maliye Bakanının değerlendirmesi mevcut küresel ve bölgesel olumsuzluklar dikkate alındığında %2.2 büyümenin başarı olduğu şeklindedir. İş dünyasının ve meslek kuruluşlarının yorumları ise bu iki görüş arasında farklılaşan ve kısmen birincisine, kısmen ikincisine yaklaşan bir çeşitlilik göstermektedir. Farklı görüşlerin ortak paydası ise 2012'deki inişin sert olduğudur.

Orta Vadeli Programdaki revize edilmiş yıllık hedefin %3.3 olduğu ve son aylarda en karamsar tahminlerin dahi ağırlıklı olarak %2.5-2.7 aralığında seyrettiği dikkate alındığında 2012'de gerçekleşen büyüme performansının "Türkiye 2012'de %2.3 büyüyecek" diyen IMF ve az sayıdaki 1-2 ekonomi yazarı dışındaki çoğunluk için beklenmeyen bir durum olduğu açıktır.

2012 yılında GSYH cari fiyatlarla 1 trilyon 416 milyar 817 milyon TL (786.3 milyar ABD Doları) olmuş, kişi başına milli gelir ise cüzi bir artışla 10,504 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Nisan 2013 itibarıyla güncellenen IMF veri tabanına göre, Türkiye, 2012 yılında cari fiyatlarla 786.3 milyar ABD Doları olan GSYH'si ile dünyanın en büyük ekonomileri sıralamasında 17'nci olmuştur. Geçen yıl milli geliri hızlı bir küçülme kaydeden Hollanda'nın bir basamak düşerek 18'inciliğe inmesi, Türkiye'yi bir basamak yukarı itmiştir (*Dünya Gazetesi, 19 Nisan 2013*).

2012'de iç talebin büyümeye katkısı çok düşük düzeyde kalmış, yatırımlarda ise hızlı gerileme yaşanmıştır. Büyümeye en büyük katkıyı ise altın ihracatında yaşanan sürpriz artıştan kaynaklanan net ihracat artışı yapmıştır.

Geçen yılda sabit fiyatlarla özel tüketim %0.7, toplam yatırımlar ise stok değişimleri de dahil olmak üzere %7.5 oranında gerilemiştir. Özel tüketimdeki düşüş büyümeyi 0.5 puan, yatırımlardaki düşüş ise 1.9 puan aşağı çekmiştir. Net ihracat ise %17.2 oranında artarak büyümeye 4.1 puan katkıda bulunmuştur.

Geçen yıl İran'a doğalgaz karşılığı yapılan "altınla ödeme"nin ihracat olarak yer alması nedeniyle tartışma konusu olan altın ihracatı konusunda pek çok ekonomistin ortak görüşü söz konusu altınla ödemenin üretim değil, stoklardan yapılan transfer niteliğinde olduğudur. Bu nedenle ihracat rakamına dahil edilmemesi gerekmektedir. **Tutarı 13.3 milyar ABD Dolarına ulaşan altın ihracatından arındırılması halinde 2012 yılı büyümesinin %0.8'de kaldığı belirlenmiştir** (*Dünya Gazetesi, 09 Nisan 2013*).

2012'de kamu tüketiminde kaydedilen %5.7 oranındaki artış ise büyümeye 0.6 puan katkı sağlamıştır. Buna karşın stok değişimlerindeki, özel sektör yatırımlarındaki ve hane halkı tüketimindeki gerilemeler büyümeyi sırasıyla 1.3, 1.0 ve 0.5 puan negatif etkilemiştir.

2012'de temel sektörlerdeki büyüme ciddi biçimde yavaşlamıştır. Sektörel bazda sabit fiyatlarla en yüksek oranlı büyüme %6.6 ile “gayrimenkul kiralama” sektöründe gerçekleşmiş, en düşük büyümenin gerçekleştiği faaliyet ise %0.1 ile ticaret olmuştur. GSYH'nın yaklaşık dörtte birini (2012'de %24.4) oluşturan ve 2011'de %10 büyüme kaydetmiş olan imalat sanayi yılın son çeyreğinde durma noktasına gelmiş yıllık büyümesi ise %1.9'da kalmıştır. Yılın son çeyreğinde %1.5 oranında büyüme kaydeden inşaat sektöründe ise yıllık büyüme oranı %0.6 olmuştur. İmalat sanayi, ulaştırma haberleşme, finans, mali aracılık hizmetleri gibi sektörlerin büyümeye katkıları 0.3-0.5 puan aralığında gerçekleşirken inşaat ile perakende ticaretin büyümeye katkıları ise sıfır puan olmuştur.

Sektörler, GSYH İçinde Payı (%), Büyüme Oranları (%) (2011 ve 2012)

Sektörler	2011		2012	
	GSYH içinde payı (%)	Büyüme Oranı (%)	GSYH içinde payı (%)	Büyüme Oranı (%)
İmalat sanayi	24.4	10.0	24.4	1.9
Ulaştırma, depolama ve haberleşme	14.8	10.5	14.9	3.2
Toptan ve perakende ticaret	13.0	11.2	12.7	0.1
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri	11.9	9.6	12.0	3.2
Tarım, avcılık ve ormancılık	8.9	6.2	9.1	3.5
İnşaat	5.8	11.5	5.7	0.6
Konut sahipliği	4.5	1.8	4.5	1.7
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri	3.7	9.3	3.9	6.6
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı	2.1	8.8	2.1	3.5
Diğer	10.9	--	10.7	--

Kaynak: TÜİK

Tarım, madencilik, konut sahipliği, gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri, eğitim, sağlık ve sosyal hizmet ve mali aracılık alanlarındaki büyümeler 2011'de gerçekleşen büyüme rakamları ile kıyaslandığında belirgin biçimde yavaşlama gözlenmektedir. Tarım sektöründeki büyüme %6.2'den %3.5'e, gerilerken madencilikteki büyümede %3.9'dan %0.8'e, ulaşımda %11.2'den %0.1'e, mali aracı kuruluş faaliyetlerinde %9.6'dan %3.2'ye, sanayide %10.0'dan %1.9'a, inşaat %11.5'den %0.6'ya uzanan keskin düşüşler yaşanmıştır.

Sanayide 2012 yılı düşük performans dönemi olmuş, bu durum Ocak 2013'te de devam etmiştir. TÜİK'in 08 Nisan 2013 günü sanayi üretimi ile ilgili olarak “sanayi üretim endeksi”, “takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi” ve “takvim ve mevsim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi” olmak üzere üç farklı endeks açıklaması farklı yorumlara neden olmuş ise de bu açıklamalardan çıkan sonuç 2013'ün Şubat ayında takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretiminin geçen yıla göre %4.4 arttığı, arındırılmamış endekse göre ise bu oranın %1.6 olduğudur. **Hesaplama yöntemleri dikkate alındığında ikisi de doğru olan bu oranların ortaya koyduğu gerçek ise sanayi üretiminde geçen yılın aynı ayına kıyasla memnuniyet verici bir hareketlenmenin başladığıdır.**

Sanayi üretiminde Şubat ayında oluşan canlılığın baş aktörü imalat sanayi olmuş, TÜİK'in oluşturduğu 2010 temel yılı takvim etkisinden arındırılmış yeni endekse göre imalat sanayinde geçen yıla göre %7 artış kaydedilmiştir. İhracat artışının sanayideki bu üretim artışının tamamını kullanmadığı dikkate alındığında ve 2013'ün ilk 2 ayında KDV ve ÖTV tahsilatlarının da artmış olduğu anımsandığında bu verilere dayanarak iç talepte de bir canlanma olduğunu söylemek mümkündür.

Takvim etkisinden arındırılmış hesaplamada, geçen yılın aynı ayına göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %3.2, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %7.2 gerilemiştir. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış hesaplamada bir önceki aya göre kıyaslandığında

ise madencilik ve taşocakçılığında üretim %2.2, imalat sanayinde %2 artarken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımında %1.9 azalma görülmüştür.

İHRACAT: 2013'de net ihracatın büyümeye katkısı sınırlı olacak.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'nin verilerine göre 2013 yılının ilk çeyreğinde ihracat geçen yılın aynı dönemine kıyasla %3.3 oranında artarak 36.48 milyar ABD Doları olmuştur. İhracatta Mart ayında kaydedilen artış ise %0.3 olarak gerçekleşmiştir.

Mart ayında en fazla ihracatı 1.869 milyar ABD Doları ile otomotiv sektörü yapmış, hazır giyim sektörü ikinci, çelik sektörü ise üçüncü sırada yer almıştır.

Mart ayında Avrupa Birliğine yapılan ihracat %4 oranında azalırken Ortadoğu'ya, Afrika'ya ve Bağımsız Devletler Topluluğuna yapılan ihracat sırasıyla %4, %4 ve %1 oranlarında artmıştır. Mart ayında yapılan ihracatta en yüksek oranlı artışların kaydedildiği ülkeler sırasıyla Libya (%62 artış), Çin (%27 artış), Bulgaristan (%30 artış), Brezilya(%30 artış) olmuşlardır.

TİM'in 2013 yılı için tahmini ithalat cephesinde kıpırdanmalar gözlenmesi nedeniyle net ihracatın büyümeye katkısının sınırlı olacağı, yılın ilk 2 ayında ithalatta %8.3 artış olduğu ve ekonomideki dengelenmenin sürdürülebilmesi için net ihracatın katkısının en az 2 puan olması gerektiği şeklindedir.

İSTİHDAM: İşsizlik oranı yükselişte...

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 15 Nisan 2013 tarihinde yayınlanmış olan Hane Halkı İşgücü İstatistiklerine göre Ocak 2013'de işsizlik oranı hem aylık hem de yıllık bazda artarak %10.6'ya yükselmiştir.

Türkiye genelinde işsiz sayısı 2013 yılı Ocak döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 226 bin kişi artarak 2 milyon 890 bin kişi olmuş, işsizlik oranı ise 0.4 puanlık artış ile %10.6 seviyesine yükselmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı 0.5 puanlık artış ile %12.9, 15-24 yaş grubunu içeren genç işsizlik oranı ise 2.3 puanlık artış ile %20.7 olmuştur.

İstihdam edilenlerin sayısı 2013 yılı Ocak döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 958 bin kişi artarak 24 milyon 433 bin kişiye ulaşmıştır. Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 58 bin kişi, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 900 bin kişi artmıştır. İstihdam edilenlerin %22.4'ü tarım, %19.9'u sanayi, %6.3'ü inşaat, %51.4'ü ise hizmetler sektöründe yer almışlardır.

Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında inşaat sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0.2 puan, hizmetler sektörünün payı 0.5 puan artarken, tarım sektörünün payı 0.7 puan, sanayi sektörünün payı ise 0.1 puan azalmıştır.

İstihdam edilenlerin oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1.1 puanlık artış göstererek %43.2'den %44.3'e yükselmiştir. Türkiye genelinde işgücüne katılma oranı, 2013 yılı Ocak döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 1.3 puan artarak %49.5 olmuştur. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0.7 puanlık artışla %70.4, kadınlarda ise 2.1 puanlık artışla %29.3 olarak gerçekleşmiştir.

İşsizlik oranı konusunda gerçekçi bir analiz yapabilmek için bu oranı zaman içerisindeki değişimi ve dünyanın diğer ülkelerine göre Türkiye'nin konumu boyutları ile de kıyaslamalı olarak değerlendirmekte yarar vardır. Bu iki açıdan bakıldığında görünen tablo şöyledir: Türkiye'nin çok ciddi bir ekonomik kriz

yaşamış olduğu 2000 ve 2001 yıllarında gerçekleşen işsizlik oranları sırasıyla %6.5 ve %8.4 olmuştur. 2012 yılında ve 2013 yılı Ocak ayında gerçekleşmiş olan oranlar ise sırasıyla %9.2 ve %10.6'dır. Bu oranlar 2009'daki %14'lük işsizlik oranının gerisinde olmakla küresel krizin işsizlik üzerindeki etkilerinin hafiflemiş olduğunu göstermektedir. Öte yandan 2000-2001 yıllarındaki performansın epeyce gerisinde kaldığına işaret etmektedir. Ekonomideki büyüme ile birlikte değerlendirildiğinde bu durum "büyüme neden istihdam yaratmıyor?" sorusunu gündeme getirmektedir.

Türkiye'nin işsizlik oranı ilk bakışta derinleşen bir ekonomik kriz içerisinde bulunan pek çok Avrupa ülkesinden çok daha iyi gibi görünmektedir. Ancak bu oranın diğer ülkelerle kıyaslanması sırasında gözden kaçırılmaması gereken bir diğer önemli konu da ülkemizde işgücüne katılma oranının %49.5 gibi çok düşük bir seviyede olmasıdır. Bu oranın gelişmiş batılı ülkelerde olduğu gibi %75'e doğru yükselmesi halinde işsizlik oranının %20'lere çıkacağı açıktır.

TÜİK tarafından 5 Mart 2013'te yayınlanan İnşaat İşgücü Girdi Endekslerine göre 2012 yılı 4. çeyreğinde inşaat sektöründeki istihdam bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %0.9 azalmıştır.

Aynı dönemde, Bina İnşaatı Sektörü İstihdam Endeksi %2.3 azalarak 82.3'den 80.4'e düşerken, Bina Dışı İnşaat Sektörü İstihdam Endeksi %0.9 artarak 120.9'dan 121.9'a yükselmiştir.

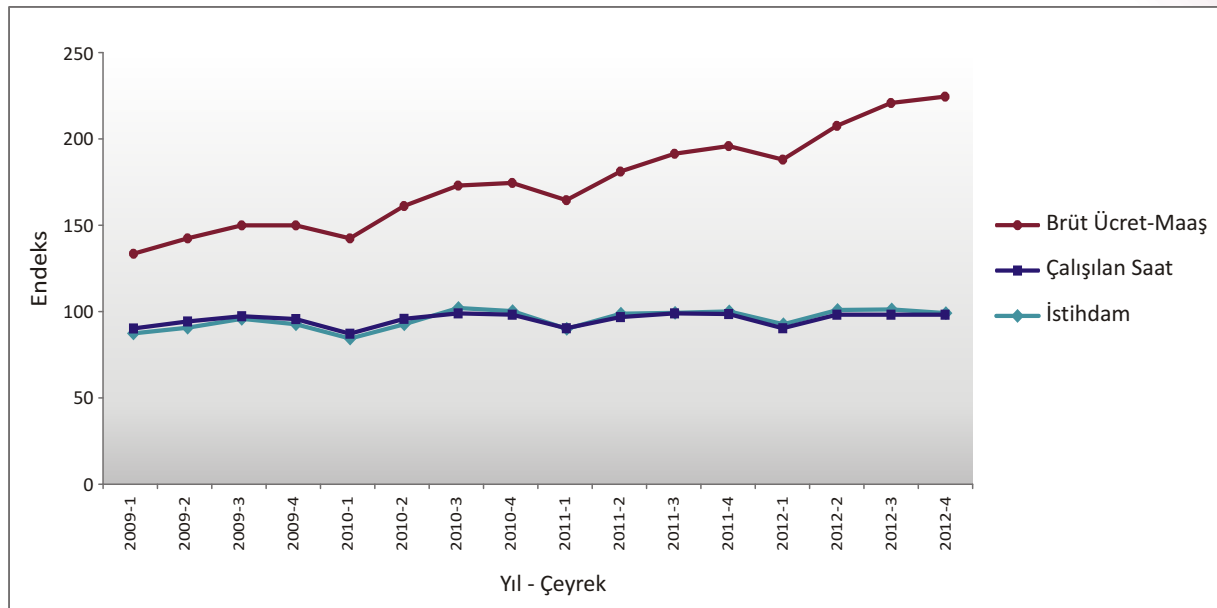
Üç Aylık İnşaat Sektörü Çalışılan Saat Endeksi 2012 yılı 4. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %1.1 azalmıştır.

Bina İnşaatı Sektörü Çalışılan Saat Endeksi %2.6 azalarak 79.1'den 77.1'e düşerken Bina Dışı İnşaat Sektörü Çalışılan Saat Endeksi %0.7 artarak 122.1'den 122.8'e yükselmiştir.

Üç Aylık İnşaat Sektörü Brüt Ücret-Maaş Endeksi 2012 yılı 4. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %15.4 artmıştır.

Bina İnşaatı Sektörü Brüt Ücret-Maaş Endeksi %15.9 artarak 172.0'dan 199.3'e, Bina Dışı İnşaat Sektörü Brüt Ücret-Maaş Endeksi %14.8 artarak 247.5'den 284.1'e yükselmiştir.

Üç Aylık İnşaat Sektörü İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret - Maaş Endeksleri (2005=100), 2009-2012

Kaynak: TÜİK

ENFLASYON: Beklentilerin üzerinde.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan **2013 Mart ayı enflasyonu piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Yılın ilk çeyreğindeki enflasyon %2.63'e, yıllık enflasyon ise %7.29'a yükselmiştir.** İlk bakışta beklentilerin üzerinde gelen enflasyonda gıda fiyatlarındaki %2.04'lük artış etkili olmuştur. Geçen yılda fiyatları en az artan tüketim gruplarından birinin gıda olduğu dikkate alınarak bu artışın geçici olduğu ve para politikasının tepki vermesini gerektirmediği görüşünü paylaşanlar olmakla birlikte söz konusu artışın geçici mi kalıcı olduğu konusunda öngöründe bulunmak mümkün değildir.

İlk çeyrekte gerçekleşen %2.63'lük enflasyon, yıl sonu enflasyon tahmininin yarısına ilk çeyrekte ulaşıldığı anlamına gelmektedir. Ekonomideki canlanma da dikkate alınarak yıl sonundaki gerçekleşmenin %6-7 aralığında olması ihtimali yüksek görülmekte, bu ise enflasyon bandının üst sınırında bir gerçekleşmeye işaret etmektedir.

T.C. Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı'nın değerlendirmesi enflasyonun Nisan ayından itibaren hız keseceği şeklindedir.

CARİ AÇIK: GSYH'ya oranı 2013'de bir miktar yükselebilir.

2012'de cari açık 46.9 milyar ABD Doları olmuş, milli gelire oranı ise %6 olarak gerçekleşmiştir. Altın ihracatının etkisinden arındırılması halinde, 2012 yılı cari açığının 46.9 milyar ABD Doları yerine 52.6 milyar ABD Doları olacağı ve cari açığın GSYH'ya oranının %6 değil, %6.7 olarak gerçekleşeceği hesaplanmıştır.

T.C. Merkez Bankasının değerlendirmesi, cari açığın bu yıl geçen yılın biraz üzerine çıkması olasılığının mevcut olduğu ancak düşük faiz ortamında %5, hatta %6'lık cari açığın bile finanse edilebilir olduğudur.

GELECEĞE BAKIŞ: Büyümenin kaynağı, dengenin nasıl sağlanacağı ve seçim sürecinin etkileri merak konusu...

Ekonomi yönetiminin 2013 yılında %4 büyüme öngörmesine ve büyümede denge arayışına karşın hem büyümenin kaynağı hem de dengenin nasıl sağlanacağı konusunda belirsizlikler mevcuttur. 2013 yılının gündemini belirleyecek ve ekonomiyi de büyük olasılıkla etkileyecek olan bir diğer önemli faktör 2014 yılında yaşanacak seçim sürecinin gündeme giderek artan oranda siyasetin gerekli kıldığı önlemleri getirebilecek olmasıdır. Bu durum bir yandan ekonominin sağlıklı bir yörüngeye oturabilmesi için alınması gereken yapısal önlemlere umut bağlamayı güçleştirmekte, diğer yandan ekonominin geleceği konusunda tahminde bulunulmasını daha da zor hale getirmektedir. Ayrıca, mali disiplinin sekteye uğraması ve yıllık bütçe açığı hedefinin gerisinde kalınması riskini barındırmaktadır.

2012 yılı üçer aylık dönemler itibariyle değerlendirildiğinde halkın tüketim harcamalarının birinci çeyrekte %0.4 azalmış olmasına karşın dördüncü çeyrekte bu oranın -%0.8'e ulaştığı, aynı süreçte özel sektör yatırım harcamalarında %1.0'den -%9.2'ye kadar inen keskin bir düşüş yaşandığı, imalat sanayiindeki üretimin ise %2.9'dan %0.0'a gerilediği görülmektedir.

T.C. Merkez Bankası'nın 2012 Eylül'den itibaren para politikasını tedricen gevşetmiş olmasına karşın 2012'nin dördüncü çeyreğinde iç talepte, özel sektör yatırımlarında ve imalat sanayi üretiminde beklenen canlılık oluşmamıştır.

2013 yılının birinci çeyreğindeki göstergeler iç talepte ılımlı bir canlanmanın işaretlerini vermiş olmakla birlikte üretim göstergelerinde henüz aynı canlılık oluşmamıştır. Dış kaynak girişlerinde 2012'nin ilk yarısına kıyasla kısmi bir iyileşme gözlenmesine karşın, Mart ayında yabancı sermaye çıkışlarının başlamış olması kaygı vermektedir. Toplam yatırımlardaki gerileme oranının yüksekliği ise ekonominin büyüme potansiyelini olumsuz etkilemekte işsizliğin artması olasılığını gündeme getirmektedir.

Tüketimin ve yatırımların ne ölçüde artacağı konusunda bir öngöründe bulunmak henüz mümkün değildir. Kritik sorulardan biri de Avrupa'nın durgunlukta olduğu, Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgelerinde siyasi istikrarın kırılgan olmaya devam ettiği bir ortamda ihracatta hızlı bir artış sağlamanın ne ölçüde mümkün olabileceğidir. Artsa bile yeniden canlanan ithalat karşısında büyümeye ne ölçüde katkı sağlayabileceğidir. İhracat artışının 2013 yılının ilk 3 ayında hız kesmiş olması ve Mart ayındaki artış oranının %0.3'de kalması bazı analistleri "2013'de ekonominin kaderi iç talepteki canlanmaya bağlı olacak" saptamasında şimdiden birleştirmiş görünmektedir. Yılın son çeyreğinde piyasanın iç talep kaynaklı canlanmasını sağlayacak adımlar gelmesi ise yüksek bir olasılık olarak değerlendirilmektedir. TL'nin reel kura rekabet gücü kazandıracak kadar değer kaybetmesi seçeneği ise ihracata kısa vadede ivme katabilecek çıkış yolları arasında yer almaya devam etmektedir. Bu konuda T.C. Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı'nın değerlendirmesi, kurun olması gereken denge değerine yakın olduğu, kur ile ilgili garanti vermedikleri ancak oynaklığı azaltmaya çalışacakları şeklindedir.

Ekonominin durgunlaşması, işsizliğin artmasına, halkın yoksullaşmasına ve gelir uçurumlarının büyümesine neden olmaktadır. Yapılması gereken ise dün olduğu gibi bugün de tüketimle ve ithalata dayalı ihracat modeli ile büyümenin yerine yatırıma, üretim artışına, istihdam yaratmaya, yerli kaynak kullanımına ve katma değeri yüksek ihracata dayalı bir modelin konulmasıdır.

İNŞAAT SEKTÖRÜ: Durgunluk sürüyor

2012 yılında Yapı Ruhsatı verilen yapıların yüzölçümü %22.3 artmış, Yapı Kullanma İzin Belgesi verilen yapıların yüzölçümü ise %2.9 azalmıştır.

2012 yılında bir önceki yıla göre belediyeler tarafından Yapı Ruhsatı verilen yapıların bina sayısı %1.0, yüzölçümü %22.3, değeri %28.4, daire sayısı %14.3 oranında artmıştır.

2012 yılında Yapı Ruhsatına göre yapıların yüzölçümü 151 967 705 m² iken; bunun 87 785 824.m²'si (%57.8) konut, 38 923 308 m²'si (%25.6) konut dışı ve 25 258 573 m²'si (%16.6) ise ortak kullanım alanı olarak gerçekleşmiştir.

2012'de verilen yapı ruhsatlarında yüzölçümü itibariyle bir önceki yıla göre en büyük artışı gösteren bina türü ise %47.5 ile toptan ve perakende ticaret binaları olmuştur.

Yapı Ruhsatı, Ocak-Aralık Ayları Toplamı, IV. Dönem 2012

	Göstergeler			Bir Önceki Yılın İlk Dokuz Ayına Göre Değişim Oranı (%)	
	2012	2011	2010	2012	2011
Bina Sayısı	102 986	101 999	139 422	1.0	-26.8
Yüzölçümü (m ²)	151 967 705	124 250 202	176 253 990	22.3	-29.5
Değer (TL)	104 257 398 761	81 177 868 218	101 794 138 828	28.4	-20.3
Daire sayısı	745 872	652 716	906 527	14.3	-28.0

Kaynak: TÜİK

2012 yılında bir önceki yıla göre belediyeler tarafından Yapı Kullanma İzin Belgesi verilen yapıların bina sayısı %4.8, yüzölçümü %2.9, daire sayısı %2.8 oranında düşerken değeri %1.8 artmıştır.

2012 yılında Yapı Kullanma İzin Belgesine göre yapıların yüzölçümü 103 146 585.m2 iken bunun 64.089.591 m2'si (%62.1) konut, 25 475 964 m2'si (%24.7) konut dışı ve 13 581 030 m2'si (%13.2) ise ortak kullanım alanı olarak gerçekleşmiştir.

Yapı Kullanma İzin Belgesi, Ocak-Aralık Ayları Toplamı, IV. Dönem 2012

	Göstergeler			Bir Önceki Yılın İlk Dokuz Ayına Göre Değişim Oranı (%)	
	2012	2011	2010	2012	2011
Bina Sayısı	93 832	98 524	82 407	-4.8	19.6
Yüzölçümü (m ²)	103 146 585	106 211 913	85 535 260	-2.9	24.2
Değer (TL)	68 545 298 040	67 354 018 085	47 515 990 115	1.8	41.8
Daire sayısı	542 063	557 462	431 271	-2.8	29.3

Kaynak: TÜİK

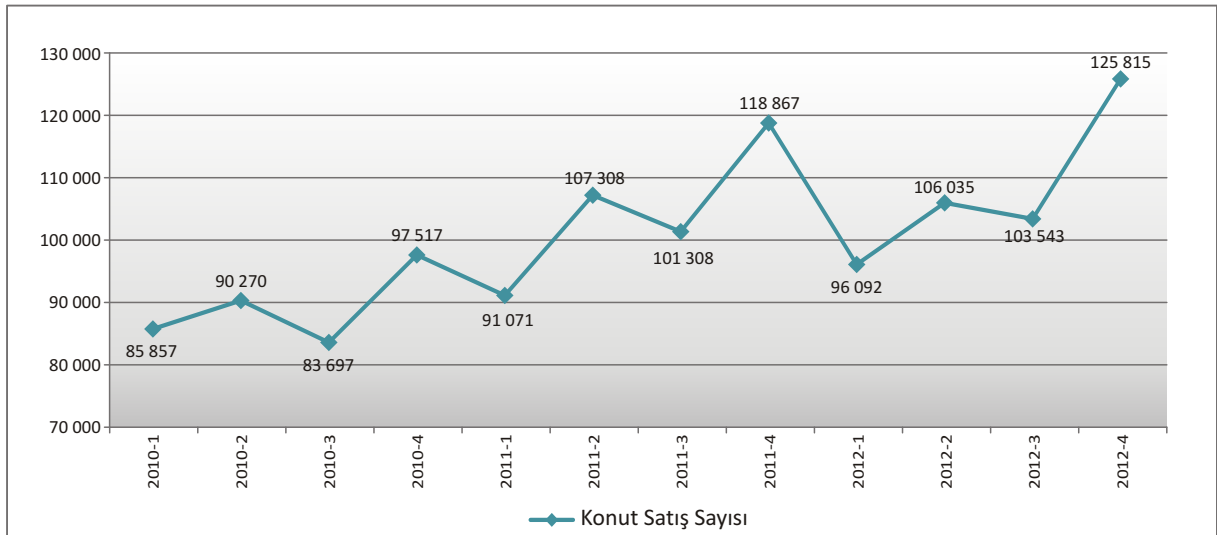
KONUT SEKTÖRÜ: “Yap-Sat”tan “Sat-Yap”a geçmenin dayanılmaz hafifliği ile...

TÜİK verilerine göre konut satışlarında, 2012 yılı 4. çeyreğinde Türkiye genelinde bir önceki çeyreğe göre %21.5 oranında artış gerçekleşmiştir. Konut satışlarındaki en yüksek artış %50.6 ile TR31 (İzmir) bölgesinde gerçekleşmiş, aynı çeyrekte, en fazla düşüş gösteren bölge ise %1.7 ile TR71 (Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir) olmuştur.

Konut satışlarında, 2012 yılı 4. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre 22 bölgede artış gerçekleşmiştir. En çok artış gösteren bölge %73.2 oranı ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) oldu. Aynı çeyrekte TR62 (Adana, Mersin) ise %3.9 ile en çok düşüş gösteren bölge olmuştur.

Türkiye genelinde, 2012 yılı 4. çeyreğinde konut satışlarında, 4 çeyreklik ortalamalara göre %3.0 oranında artış gerçekleşmiştir.

Konut Satış Sayıları, IV. Çeyrek 2012

Kaynak: TÜİK

2012'de 2011 yılına kıyasla daha az sayıda konutun piyasaya sürülmüş olmasına karşın satışlarda yılın ilk üç çeyreğinde kayda değer bir canlanma gözlenmemiştir. Bu durumun 2011 ve öncesinde tamamlandığı halde henüz satılmamış olan konutlardan kaynaklanması da yüksek bir olasılıktır.

2012 yılında ruhsat verilen 746 bin dairenin de çok büyük ölçüde 2013 yılında piyasaya sunulacak olması konut arzının daha da büyüyeceği anlamına gelmektedir. Tüm bu veriler konut sektöründe bir süredir talep artış hızının arzın gerisinde kaldığına ve arz-talep dengesinin bozulduğuna işaret etmektedir. Bu sürecin kaygı verici sonuçlarından biri sektörde geçmişten bugüne varlığını sürdüren yap-sat eğiliminin yerini giderek artan oranda sat-yap tercihinin alması ve bu sürecin tüketici mağduriyeti ile sonuçlanabilmesidir.

YURTDIŞI MÜTEAHHİTLİK

31 Mart 2013: 100 ülke, 7051 proje, 245.7 milyar ABD Doları iş tutarı

Ekonomi Bakanlığının verilerine göre Türk müteahhitlerin 2012 yılında yurtdışında üstlenmiş oldukları yeni işlerin tutarı 26.6 milyar ABD Doları olmuştur. 2013 yılının ilk 3 aylık döneminde ise çeşitli ülkelerde toplam tutarı 6.9 milyar ABD Dolarına ulaşan 54 yeni proje üstlenilmiştir. Böylelikle Türk müteahhitlerin 100 ülkede üstlenmiş oldukları projelerin sayısı 31 Mart 2013 itibarıyla 7051'e, bu projelerin toplam tutarı ise 245.7 milyar ABD Dolarına ulaşmıştır.

Türk müteahhitlerin 2002 yılındaki yıllık yeni iş tutarının 2.5 milyar ABD Doları olduğu anımsandığında 2012 yılındaki yeni iş tutarı rakamının 10 yılda 11 katlık bir performans artışına işaret ettiği görülmektedir. Sıçrama niteliğindeki bu performans artışı pazarların çeşitlenmesine, projelerin sayısına, türüne ve ölçeğine de çok belirgin bir biçimde yansımıştır.

2002 yılında yurtdışında 131 proje üstlenilmiş olmasına karşın 2012 yılında bu sayı 441'e ulaşmıştır. Yurtdışında üstlenilen projelerin ortalama bedeli 2002 yılında sadece 19 milyon ABD Doları iken 2011 yılında 39 milyon ABD Dolarına, 2012 yılında da yaklaşık 60 milyon ABD Dolarına yükselmiştir.

Yıllar	Proje Sayısı	Ülke Sayısı	Toplam Proje Bedeli (\$)	Ortalama Proje Bedeli (\$)
2002	131	32	2 570 577 970	19 622 733
2003	278	37	4 503 555 570	16 258 323
2004	423	39	11 322 363 77	26 766 817
2005	406	34	12 317 868 35	30 339 577
2006	519	36	24 255 246 30	46 734 579
2007	576	44	25 188 291 43	43 729 673
2008	623	40	24 618 329 11	39 515 777
2009	484	45	21 470 551 56	44 360 644
2010	583	50	22 477 922 30	38 555 613
2011	513	49	19 973 329 57	38 934 366
2012	441	44	26 610 372 90	60 340 982
2013 (*)	54		6 900 000 00	127 777 000

(*) İlk 3 aylık dönem

2012 yılında projelerin bölgesel dağılımı: Ortadoğu %41 (10.9 milyar ABD Doları), BDT %40 (10.5 milyar ABD Doları), Afrika %16 (4.2 milyar ABD Doları) Avrupa %2 (552 milyon ABD Doları) Asya ve Amerika %1'dir. (368 milyon ABD Doları);

En çok iş üstlenilen ilk 5 ülke sırasıyla Türkmenistan (%18.4), Irak (%16.5), Rusya Federasyonu (%13.7), S. Arabistan (%8.4) ve İran (%7.0);

En çok proje üstlenilen ilk 5 iş türü sırasıyla karayolu/tünel/köprü (%15.5), konut (%13.3), havalimanı (%9.3), turistik tesis (%9) ve demiryolu (%7.7) olmuştur.

2013 yılının ilk 3 aylık döneminde en çok yeni iş üstlenilen ülkelerin başında ise sırasıyla Türkmenistan, Azerbaycan ve Kazakistan yer almışlardır.

Türk müteahhitler 1972'den 31 Mart 2013'e kadar geçen sürede 100 ülkede 245.7 milyar ABD Doları değerinde toplam 7051 proje üstlenmişlerdir.

1972-2012: Genel Değerlendirme

1972-2013 (Ocak sonu) arasındaki dönemde Türk müteahhitlerin yurtdışında üstlendikleri işlerin ülkelere göre dağılımı incelendiğinde, Rusya Federasyonu'nun (%16.8) lider konumunu sürdürdüğü, Rusya Federasyonu'nu Türkmenistan (%12.9) ve Libya'nın (%11.4) izledikleri görülmektedir. Rusya Federasyonu son yıllarda yaşanan küresel finansal kriz nedeniyle toplam iş hacmindeki payı açısından azalma kaydetmiş olmasına rağmen halen Türk müteahhitlerin bir numaralı pazarı olma özelliğini korumaktadır.

	Proje Bedeli (\$)*	Pay (%)
Rusya Federasyonu	40 892 514 237	16.8
Türkmenistan	31 247 334 477	12.9
Libya	27 766 547 408	11.4
Irak	17 112 207 666	7.0
Kazakistan	16 517 463 335	6.8
Katar	12 241 210 355	5.0
S. Arabistan	12 161 755 445	5.0
BAE	8 446 152 046	3.5
Cezayir	6 478 326 859	2.7
Romanya	6 140 484 988	2.5
Diğer	63 729 056 655	26.3
*2013 (Ocak sonu)	242 733 053 471	100.0

1972-2012 arasındaki dönemde yurtdışı müteahhitlik işlerinde BDT ülkelerinin payı %42.9, Ortadoğu ülkelerinin payı %27.6, Afrika ülkelerinin payı ise %19.4 olmuştur. Diğer bir deyimle yurtdışında üstlenilen müteahhitlik işlerinin yaklaşık %90'ı BDT-Ortadoğu-Afrika bölgelerinde gerçekleşmiştir.

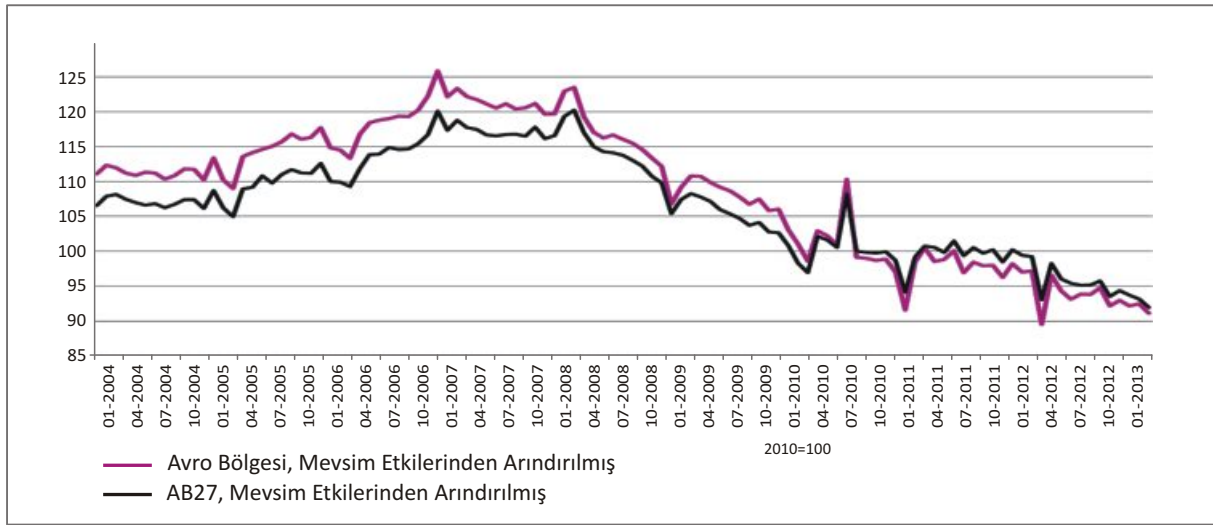
Bölge	Proje Sayısı (1972-2012)	Proje Bedeli (1972-2012)	Pay (%)
BDT	3 489	102 405 743 206	42.9
Orta Doğu	1 500	65 817 508 380	27.6
Afrika	969	46 243 390 690	19.4
Avrupa	478	15 598 224 386	6.5
Asya	504	7 348 378 968	3.1
Amerika	46	1 189 634 461	0.5
	6 986	238 602 880 091	

AVRUPA İNŞAAT SEKTÖRÜ: Keskin düşüş!...

Avrupa Birliği İstatistik Bürosu Eurostat'ın 19 Mart 2013 tarihli bülteninde yer alan revize edilmiş verilere göre Aralık 2012 ile kıyaslandığında mevsimsel olarak uyarlanmış inşaat sektörü üretimi Ocak 2013'de Avro Bölgesinde %1.4, AB27 Bölgesinde ise %1.3 azalmıştır.

Aralık 2012'de inşaat sektörü üretimi Avro Bölgesinde %0.3 artmış, AB27 bölgesinde ise %0.6 azalmıştır. 2012'nin Ocak ayı ile kıyaslandığında 2013 yılı Ocak ayında inşaat sektörü üretimi Avro Bölgesinde %9.1, AB27 bölgesinde ise %9.5 gerilemiştir.

İnşaat Sektöründe Üretim Endeksi

Kaynak: Eurostat Bülteni, 19 Mart 2013

(Ocak 2013'ten itibaren Eurostat'ın inşaat sektörü üretim endeksleri 2010 yılı baz alınarak hesaplanmakta ve yayınlanmaktadır.)

Aylık Kıyaslama

Ocak 2013 için veri elde edilebilen üye ülkelere bakıldığında inşaat sektörü üretiminin 10 ülkede azaldığı 4 ülkede ise arttığı görülmektedir. En büyük daralmalar Slovenya (-%7.4), İsveç (-%5.1), Çek Cumhuriyeti (-%4.4) ve Fransa'da (-%4.0) kaydedilmiş, en büyük artışlar ise Polonya (%5.3), Bulgaristan (%3.7), Almanya (%3.0) ve Portekiz'de (%1.2) gerçekleşmiştir. Bina inşaatları Avro Bölgesinde %1.0, AB 27 Bölgesinde ise %1.3 azalmıştır.

Bu oranlar Aralık 2012'de söz konusu bölgelerde sırasıyla %0.1 artış ve %0.7 azalma şeklinde gerçekleşmişti. Mühendislik yapıları ise Avro Bölgesinde %3.2, AB27 Bölgesinde ise %1.7 oranında azalmıştır. Bu oranlar bir önceki ayda sırasıyla %0.5 artış ve %1.1 azalma şeklinde gerçekleşmişti.

Yıllık Kıyaslama

Ocak 2013 için veri elde edilebilen üye ülkelere bakıldığında inşaat sektörü üretiminin tüm ülkelerde gerilediği görülmüştür. En büyük daralmalar Slovenya (-%22.1), Portekiz (-%20.2), Polonya (-%17.3), Slovakya (-%14.9) ve Hollanda'da (-%13.7) gerçekleşmiştir.

Bina inşaatları Avro Bölgesinde %9.3 AB27 Bölgesinde ise %9.1 azalmıştır. Bu oranlar Aralık 2012'de sırasıyla -%3.9 ve -%5.2 olmuştu. Mühendislik Yapıları ise Avro Bölgesinde %8.9, AB27 Bölgesinde ise %10.6 azalmıştır. Bu oranlar bir önceki ayda sırasıyla -%3.0 ve -%10.8 olmuştu.

UFUK TURU: Gökyüzü parçalı bulutlu, fırtına beklentisinde olanlar var...

Ali BABACAN

Başbakan Yardımcısı, 21 Nisan 2013, Anadolu Ajansı

"G-20 Ekonomi Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları toplantısında bu kez görüş ayrılıkları oluştu. 2013 yılı belirsizliklerin çok olacağı bir yıl olacak. Toplantılarda geleceğe dönük güven açısından bir katkı ortaya çıkmadı. Bu nedenle bizim de Türkiye olarak çok çok dikkatli gitmemiz gerekecek önümüzdeki dönemde, farklı senaryolara hazır olmamız gerekecek. Her ne kadar dünya ekonomisinde birden bire olağanüstü çöküş ihtimali azaldıysa da orta ve uzun vade için krizden nasıl çıkılacağıyla ilgili henüz somut, elle tutulur sonuç yok."

Marc FABER

Editör, The Gloom Boom&Doom, 18 Şubat 2013

"Bu yılın ilk yarısında yeni bir Kara Pazartesi piyasaları vuracak. Genel olarak yapay düşük faizlerle karşı karşıyayız. Daha önce bu durum gayrimenkul balonunu yarattı. Bu yılın ilk yarısında öncelikle borsa balonu ile karşılaşacağız ve ardından 1987'dekine benzer bir çöküş yaşanacak. Bu kez finans piyasalarını vuracak krizin merkez üssü Asya değil ABD olacak."

Erdem BAŞÇI

T.C. Merkez Bankası Başkanı, 03 Nisan 2013, Anadolu Ajansı

"2012 yılı bir dengelenme yılıydı. 2013 yılı ise dengeli büyüme yılı olacaktır."

Ahmet DAVUTOĞLU

Dışişleri Bakanı, 09 Mart 2013, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Toplantısı

"Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye arasında ulaştığımız ticaret rakamlarından memnun değiliz. Eğer Avrupa Birliği aynen Meksika'yla, Güney Kore'yle yaptığı gibi ABD ile de bizim dışımızda serbest ticaret anlaşması yaparsa bizim buradan kaybımız büyük olur. Sayın Obama 4 sene evvel geldiğinde kurduğumuz ekonomik mekanizmaları harekete geçireceğiz, inşallah sürecin parçası olacak Türkiye."

Ergin YILDIZOĞLU

08 Nisan 2013, Cumhuriyet

"ABD dış politikasına ilişkin son tartışmalarda, Ortadoğu'dan, Asya Pasifik Bölgesine doğru bir yönelmeden söz ediliyor. Şu sıralarda Çin'in batıya yönelmekte olduğu konuşuluyor. Bu iki keçi dar bir köprünün üzerinde karşı karşıya geldiklerinde acaba ne konuşulacak dersiniz?"